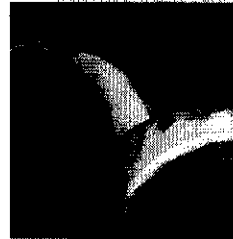
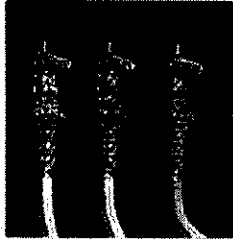

INSTITUTE
FOR
JEWISH
CONTINUITY

OPPORTUNITIES FOR LIFE-LONG LEARNING

7504 SEVEN MILE LANE • BALTIMORE, MD 21208

410-415-3755 • INFO@GOIJC.ORG • WWW.GOIJC.ORG

Ethics & Ethos: Timeless Lessons from the Weekly Parsha

Lech Lecha: The Difficult Journey

Rabbi Shmuel Silber

October 9, 2013

THIS COURSE IS DEDICATED IN MEMORY OF:

אסתר חנה זיל בת צבי ופרומה עלקא פייגא בת מאיר ופשא לאה זיל נח בן אברהם ופייגא זיל
MAY THEIR SOULS BE BOUND IN THE EVERLASTING BOND OF LIFE תהא נשמתם צרורות בצרור החיים

1. בראשית פרק יב פסוק א

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָם לֵךְ־לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֶרְאֶךָ: ב וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאֶבְרַכְךָ וְאֶגְדָּלְךָ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרַכָּה: ג וְאַבְרָכָה מִבְּרַכְיֶיךָ וּמִקְלָלֶיךָ אֲאִר וְנִבְרַכְוּ בְךָ כָּל מְשֻׁפָּחֵת הָאָדָמָה:

1. And the Lord said to Abram, "Go forth from your land and from your birthplace and from your father's house, to the land that I will show you. 2. And I will make you into a great nation, and I will bless you, and I will aggrandize your name, and [you shall] be a blessing.

2. מסכתות קטנות מסכת אבות דרבי נתן נוסחא ב פרק לו

עשר נסיונות נתנסה אברהם אבינו [ועמד בכולם] להודיע כמה היא גדולתו של אברהם אבינו ואלו הן [באור כשדים] לך מארצך וממולדתך.

Approach #1:

3. כלי יקר בראשית פרק יב פסוק א

א. (א) ויאמר ה' אל אברם לך לך וגו'. מה היה המקרא חסר אם היה אומר לך לך אל הארץ אשר אראך, ולמה הזכיר פרטים אלו מארצך וממולדתך ומבית אביך. גם מלת לך צריך ביאור ...

ב. ונראה לפרש שהעתיקו הקב"ה מענין לענין כדרך שמחנכין התינוק, כי אולי יהיה קשה עליו לקבל הכל בבת אחת, על כן עשה לו שלושה חלוקות והעתיקו אל ענין רביעי,

ג. כי מתחילה ביקש ממנו לעזוב ארצו וזה שאלה קטנה, יען כי אין לאדם תועלת מארצו יותר מארצות אחרות כי אם השם והכבוד המדומה שעושין לו במקום שמכירין אותו וזולת זה אין לו שם עזר וסעד מכל אנשי ארצו הרחוקים ובנקל יתפתה לעזבם.

ד. ואחר כך כאשר הסיח מלבו כל ארצו אמר פן יהיה נפשו קשורה באנשי תולדתו שיש לו קצת עזר וסעד מהם כדרך המשפחות שהאחד נכנס בעובי הקורה בעד שאר בשרו ולא יתנו לזרים מקום למשול בהם, וזה תועלת קצת יותר מהראשון.

ה. ואחר שנתפתה גם לזה חשש פן תדבק נפשו בבית אביו שיש לו שם תועלת נוסף על כל אלו והוא תועלת ממון, כי בית והון נחלת אבות.

ה. נוסף על שלושה מיני קירבה אלו יש קירבה רביעית, כי אדם קרוב אצל עצמו יותר מכל שלושה מיני קרובים אלו, על כן נאמר לך לך לעצמותך ואם כן אדם קרוב אצל עצמו ביותר מן כל מיני קרובים שהזכיר על כן נאמר לך לך. וכן נאמר לשון זה בעקידה (כב:ב) ולך לך אל ארץ המוריה וגו':

KLI YAKAR - Rabbi Shlomo Ephraim ben Aaron Luntschitz was born in Luntschitz (Lenczyk, Poland) c. 1540 (died 1619). His mentor was R. Shlomo Luria. For some period he was Rosh Yeshiva in Lvov (Lemberg). From 1604 he was assistant Rabbi to R. Judah Loew (Maharal) in Prague and was Rosh Yeshiva, and eventually succeeded Maharal (after his death) as Rabbi of Prague in 1609.

Approach #2:

4. בראשית פרק טו

טו ואתה תבוא אל־אבותיך בשלום תקבר בשׁיבה טובה:

15. But you will come to your forefathers in peace; you will be buried in a good old age.

5. רש"י בראשית פרק טו פסוק טו

אל אבותיך - אציו טובד עצודא זרכ וכוז מצשרו שיבא אליו, חלל למדך שעשכ חרז תשובה:

6. בראשית רבה (וילנא) פרשת נח פרשה לח סימן יג

רבי חייא בר בריה דרב אדא דיפו תרח עובד צלמים היה, חד זמן נפיק לאתר, הושיב לאברהם מוכר תחתיו, הוה אתי בר אינש בעי דיזבן והוה א"ל בר כמה שנין את, והוה א"ל בר חמשין או שיתין, והוה א"ל ווי ליה להווא גברא דהוה בר שיתין, ובעי למסגד לבר יומי, והוה מתבייש והולך לו, חד זמן אתא חד איתתא טעינה בידה חדא פינג דסולת, אמרה ליה הא לך קרב קודמיהון, קם נסיב בוקלסא בידיה, ותבריהון לכולהון פסיליא, ויהב בוקלסא בידא דרבה דהוה ביניהון, כיון דאתא אבוה א"ל מאן עביד להון כדין, א"ל מה נכפר מינג אתת חדא איתתא טעינה לה חדא פינג דסולת, ואמרת לי הא לך קריב קודמיהון, קריבת לקדמיהון הוה דין אמר אנא איכול קדמאי, ודין אמר אנא איכול קדמאי, קם הדין רבה דהוה ביניהון נסב בוקלסא ותברינון, א"ל מה אתה מפלה בי, וידעין אנון, א"ל ולא ישמעו אזניך מה שפיך אומר, נסביה ומסריה לנמרוד

7. Abraham's Journey: Go Forth From Your Land (Rabbi Yosef Dov HaLevi Soloveitchik, 54)

(A)

Terah so hated Abraham that he denounced him and colluded to have him executed. Later—I don't know how long it took—the same Terah saw the light and realized that Abraham was right and society wrong, that his pest was wrong, that a life dedicated to paganism and idolatry, to a cruel philosophy, to ideals in conflict with the basic principles of decency, was a waste. This was a tremendous change in Terah.

(B) What prompted Terah to act so strangely? What motivated him to break up his home, uproot his household, abandon luxury, convenience, renown, influence, and power, and become a wanderer, an immigrant, a straying Chaldean? Surely the great revolution in Terah's thinking was precipitated by doubts, soul-searching, and reappraisal. In a word, it was the transvaluation

(C)

of a *ba'al teshuvah* that was responsible for the decision to abandon Ur in Chaldea and start out for a primitive land where he planned to begin a new life.

(D) God commanded Abraham to emigrate from Ur of the Chaldees after Terah had undergone the great, dramatic change and had decided to give up everything and go forth to a new world. Whether Terah knew of Abraham's rendezvous with God in the fertile fields of Chaldea under the starry night sky is hard to ascertain. Equally difficult to answer is the question of whether Abraham ever told Terah about the instructions he received from God pertaining to the journey to an unknown country. However, all that is irrelevant. What is important is the coincidence of revelation and free decision. When the command of *lekh lecha* came and Abraham began to pack his bags, he realized to his great surprise that his father's bags had already been packed long before. Father and son, hitherto locked in mortal combat, joined hands and together started out on the great march to Cansan, away from the hustling and bustling cities of Chaldea, away from a highly developed country, away from a magical, well-organized, and disciplined social order.]

(E)

Approach #3:

8. Covenant & Conversation: Chief Rabbi Sir Jonathan Sacks (pages 70-71)

- (A) Marx said that man is a product of social forces, themselves shaped by the interests of the ruling class, the owners of property of which the most significant is land. Therefore God said to Abraham, *Leave your land.*
- (B) Spinoza said that man is made by innate instincts and biological drives given by birth, positing a genetic determinism. Therefore God said to Abraham, *Leave the circumstances of your birth.*
- (C) Freud said that we are the way we are because of the traumas of childhood, the influence of our early years, our relationships and rivalries with our parents, especially our father. Therefore God said to Abraham, *Leave your father's house.*
- (D) Freedom is not a given of the human situation. Like the other distinctive achievements of the spirit – art, literature, music, poetry – it needs training, discipline, apprenticeship, the most demanding routines and the most painstaking attention to detail. No one composed a great novel or symphony without years of preparation. That is why most theories of human behaviour are simply false. They claim that we are either free or not; either we have choice or our behaviour is causally determined. Freedom is not an either/or. It is a process. It begins with dependence and only slowly, gradually, does it become liberty, the ability to stand back from the pressures and influences upon us and act in response to educated conscience, judgment, wisdom, moral literacy. It is, in short, a journey: Abraham's journey.
- (E) That is the deep meaning of the words *Lekh Lekha*. Normally they are translated as, "Go, leave, travel." What they really mean is: journey (*lekh*) to yourself (*lekha*). Leave behind all external influences that turn you into a victim of circumstances beyond your control, and travel inward to the self. It is there – only there – that freedom is born, practised and sustained.

Karl Heinrich Marx (5 May 1818 – 14 March 1883) was a German philosopher, sociologist, economic historian, journalist, and revolutionary socialist who developed the socio-political theory of Marxism. His ideas have since played a significant role in the development of social science and the socialist political movement.

Baruch de Spinoza (Portuguese: *Benedito or Bento de Espinosa*, Latin: *Benedictus de Spinoza*) and later **Benedict de Spinoza** (in all mentioned languages the given name means "the Blessed") (November 24, 1632 – February 21, 1677) was a Dutch philosopher.

Sigmund Freud, born **Sigmund Schlomo Freud** (6 May 1856 – 23 September 1939), was an Austrian neurologist who founded the discipline of psychoanalysis. Freud is best known for his theories of the unconscious mind and the mechanism of repression, and for creating the clinical method of psychoanalysis for investigating the mind and treating psychopathology through dialogue between a patient and a psychoanalyst.

6. העלם צדקותו של אברהם אבינו

ומכאן להערה הידועה והמפורסמת, בדברי קודש של המהר"ל ב"נצח ישראל" פרק יא: לא נזכר בתורה שאברהם אבינו היה צדיק, לפני שנאמר לו "ויאמר ד' אל אברם וגו'"³², לעומת נח אצלו נזכר שהיה צדיק. יש ללמוד לא רק מהתוכן של התורה אלא גם מהסגנון שלה. מבאר שם המהר"ל שבכוונה העלימה התורה וגנזה את צדקותו של אברהם אבינו, כי ענינו של אברהם אבינו אינו מתחיל מצדקותו הפרטית³³. אצל חסידי אומות-העולם, הגדלות שלהם היא פרטית-אישית, ממטה למעלה, מכח ההתאמצות וההתקדשות האנושית. לא כך אצל אברהם אבינו. גדלותו מופיעה ממעלה למטה. ענינו מתחיל מן השמים, מכח יצירה אלוהית של נשמתו המיוחדת. בחירה אלוהית, כמו שכתוב "אתה... בחרת באברם"¹⁸. וזה נמשך מאז ועד הנה, ממנו ועד אלינו. גם ענינו מתחיל מן השמים: "אתה בחרתנו"³⁴. יסוד מציאותנו הוא אתה, "קרא הדרות מראש"³⁵. הערך שלנו הוא גזירה אלוהית, פקודה אלוהית.

10. בראשית פרק טו פסוק יח

ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית לאמר לזרעך נתתי את הארץ הזאת מנהר מצרים עד הנהר הגדל נהר פרת:

18. On that day, the Lord formed a covenant with Abram, saying, "To your seed I have given this land, from the river of Egypt until the great river, the Euphrates river."

11. שיחות הרב צבי יהודה (פר' לך לך 132)

14. "זכרות עמו הברית"

מתוך-כך נפגשים בכריתת ברית ד' עם אברהם אבינו, החוזרת כמה פעמים. "ביום ההוא כרת ד' את אברם ברית"⁵⁸. "זכרות עמו הברית"⁵⁹. יש לזכור היטב שלא מוזכר בשום מקום שאברהם כרת ברית עם ד', אלא רק שד' כרת ברית עם אברהם. וכן הוא לגבי ישראל ותורה: "כי על פי הדברים האלה כרתי אתך (משנה רבינו) ברית ואת ישראל"⁶⁰. הגמרא מזכירה פסוק זה בענין תורה שבעל-פה⁶¹. לא כתוב בשום מקום שאנחנו כרתנו ברית עם ד', אלא שרבונו-של-עולם הוא שכרת ברית איתנו. הברית היא אמת אלוהית מוחלטת הקיימת לעד ולנצח נצחים, היא ברית עולמית קוסמולוגית, "כימי השמים על הארץ"⁶². חיתכן בעם ישראל מציאות של אנשים צדיקים או רשעים, וכן מצבים

שונים של דורות, אבל כל אלה הם דברים ארעיים, זמניים, פרטיים. ברית היא כלל, עובדה כוללת סדרי דורות. ברית היא מציאות אלוהית מוחלטת⁶³. אחרי הצלת לוט שאמר "אי אפשי לא באברם ולא באלהיו", מתחדשת הברית עם הנשמה המיוחדת הזאת, עם הכח הזה שנבחר על-ידי רבונו-של-עולם.